

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 12/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA], zastúpených advokátom JUDr. Vladimírom Janíčkom, LL.M., Petrikovicha 5, Martin, vo veci namietaného porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Mestskej časti Bratislava-Dúbravka v konaní predchádzajúcom vydaniu stavebného povolenia č. SU-2779/2192/2014/Ma zo 17. februára 2014 a v konaní predchádzajúcom vydaniu stavebného povolenia č. SU-11593/728/1/2017/Ma z 26. júla 2017 a v konaní vedenom pod č. SU-11558/52/2018/Ma a postupom Okresného úradu Bratislava v konaní vedenom pod č. OU-BA-OCDPK2-2014/041215/OBO a v konaní vedenom pod č. OU-BA-OCDPK2-2018/025716 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Mestskej časti [REDACTED] (ďalej aj „správny orgán“ alebo „stavebný úrad“) v konaní predchádzajúcom vydaniu stavebného povolenia č. SU-2779/2192/2014/Ma zo 17. februára 2014 a v konaní predchádzajúcom vydaniu stavebného povolenia č. SU-11593/728/1/2017/Ma z 26. júla 2017 a v konaní vedenom pod č. SU-11558/52/2018/Ma (ďalej spolu len „napadnuté stavebné konanie“) a postupom Okresného úradu [REDACTED] (ďalej len „okresný úrad“) v konaní vedenom pod č. OU-BA-OCDPK2-2014/041215/OBO a v konaní vedenom pod č. OU-BA-OCDPK2-2018/025716 (ďalej spolu len „napadnuté odvolacie konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia podali 13. februára 2013 ako navrhovatelia správneho orgánu ako príslušnému špeciálnemu stavebnému úradu žiadosť o vydanie stavebného povolenia na stavbu „*Skupinová zástavba 4 rodinných domov, objektu: SO - Plochy na odstavenie vozidiel, spevnené plochy, zeleň*“ (ďalej len „žiadosť“). Podaním žiadosti začalo napadnuté stavebné konanie, ktoré podľa tvrdenia sťažovateľov „*stále prebieha, hoci trvá už viac než päť a pol roka, t. j. 67 mesiacov.*“. V sťažnosti sťažovatelia zhrnuli priebeh napadnutého stavebného konania a uvádzajú, že stavebný úrad od podania žiadosti do podania sťažnosti ústavnému súdu dvakrát vydal stavebné povolenie, ktoré však na základe odvolania účastníkov konania okresný úrad ako príslušný odvolací orgán zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie správneho orgánu. Sťažovatelia namietajú, že stavebný úrad „*vo veci Žiadosti do dnešného dňa právoplatne nerozhodol.*“.

3. Sťažovatelia v sťažnosti doručenej ústavnému súdu tvrdia, že „nemali a nemajú k dispozícii žiadny účinný prostriedok voči neprimerane dlhému konaniu o ich Žiadosti.“. Podľa názoru sťažovateľov „pokiaľ ide o žalobu o nečinnosť podľa ust. § 242 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok... tento prostriedok nápravy nemožno považovať za účinný v zmysle uvedeného rozsudku ESLP vo veci Balogh a iní v. Slovensko... Aj prostriedok nápravy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov bol vyhodnotený v Rozsudku Balogh ako neúčinný. Preto ho sťažovatelia neboli povinní využiť predtým než sa obrátili na Ústavný súd SR s touto sťažnosťou a ani Ústavný súd SR nevyžaduje vyčerpanie tohto prostriedku nápravy pred podaním ústavnej sťažnosti... Sťažovatelia nemali k dispozícii vo veci ich Žiadosti žiadny účinný prostriedok nápravy vo vzťahu k ich námietke o neprimeranej dĺžke konania, čím došlo k porušeniu čl. 13 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“.

4. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

«... postup Odporcu 1/ je zdĺhavý a neefektívny, keďže opakovane vyzýva Sťažovateľov na stále ďalšie a ďalšie doplnenie podkladov Žiadosti, hoci doplnenie všetkých údajne chýbajúcich podkladov mal urobiť hneď na začiatku stavebného konania po podaní Žiadosti. Neefektívnosť postupu Odporcu 1/ sa prejavuje aj v tom, že vyzýva na doplnenie údajne chýbajúcich podkladov Žiadosti demonštatívnym spôsobom - „najmä“. Sťažovatelia sú názoru, že správny orgán/stavebný orgán by mal určiť taxatívnym spôsobom hneď na začiatku, aké podklady chýbajú k akejkoľvek žiadosti o vydanie stavebného povolenia. Odporca 1/ však takýmto spôsobom nepostupoval a nepostupuje. Zdĺhavý a neefektívny postup Odporcu 1/ má potom za následok aj neprimeranú celkovú dĺžku stavebného konania, čím dochádza k porušeniu aj vlastníckeho práva Sťažovateľov, ktorí nemôžu realizovať stavby/objekty, ktoré sú predmetom Žiadosti.

... aj postup Odporcu 2/ je rovnako zdĺhavý a neefektívny, čo je podľa Sťažovateľov potrebné rovnako zobrať do úvahy pri posudzovaní neprimeranej dĺžky konania. Vo svojom druhom zrušujúcom rozhodnutí Odporca 2/ zrušil prvostupňové rozhodnutie Odporcu 1/ na základe skutočností, ktoré boli už známe Odporcovi 2/ z obsahu administratívneho spisu a ku ktorým sa Sťažovatelia už predtým podrobne vyjadrili.»

5. Sťažovatelia v petite sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

«1. Sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v konaní Mestskej časti [REDACTED] o žiadosti [REDACTED] a [REDACTED] zo dňa 13.02.2013 o vydanie stavebného povolenia k stavbe „Skupinová zástavba 4 rodinných domov“, objektu: SO - Plochy na odstavenie vozidiel, spevnené plochy, zeleň, porušené bolo.

3. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v konaní Mestskej časti [REDACTED] predchádzajúcim vydaniu stavebného povolenia č. SU- 2779/2192/2014/Ma zo 17.02.2014, vydaniu stavebného povolenia č. SU - 11593/728/1/2017/Ma z 26.07.2017 a v konaní Mestskej časti [REDACTED] pod č. SU-11558/52/2018/Ma, porušené bolo.

4. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v konaní Okresného úradu [REDACTED] pod č. OU-BA-OCDPK2-2014/04121S/OBO a pod č. OU-BA-OCDPK2-2018/025716, porušené bolo.

5. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Mestskej časti [REDACTED] v konaní o žiadosti [REDACTED] a [REDACTED] zo dňa 13.02.2013 o vydanie stavebného povolenia k stavbe „Skupinová zástavba 4 rodinných domov“, objektu: SO - Plochy na odstavenie vozidiel, spevnené plochy, zeleň, porušené bolo.

6. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Mestskej časti [REDACTED] v konaní predchádzajúcim vydaniu stavebného povolenia č. SU-2779/2192/2014/Ma zo 17.02.2014, predchádzajúcim vydaniu stavebného povolenia č. SU-11593/728/1/2017/Ma z 26.07.2017 a v konaní Mestskej časti [REDACTED] pod č. SU-11558/52/2018/Ma, porušené bolo.

7. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného úradu [REDACTED] v konaní

pod č. OU-BA-OCDPK2-2014/041215/OBO a pod č. OU-BA-OCDPK2-2018/025716, porušené bolo.

8. Mestskej časti Bratislava - Dúbravka prikazuje o žiadosti [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] zo dňa 13.02.2013 o vydanie stavebného povolenia k stavbe „Skupinová zástavba 4 rodinných domov“, objektu: SO - Plochy na odstavenie vozidiel, spevnené plochy, zeleň, konať v primeranej lehote.

9. [REDACTED] a [REDACTED], sa priznáva finančné zadostučinenie každému vo výške 3 650,- EUR (slovom tritisíc šesťstopäťdesiat eur), ktoré im je Mestská časť [REDACTED] v [REDACTED] povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

10. [REDACTED] a [REDACTED], sa priznáva finančné zadostučinenie každému vo výške 650,- EUR (slovom šesťstopäťdesiat eur), ktoré im je Okresný úrad [REDACTED] povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

11. [REDACTED] a [REDACTED], sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 325,42 EUR, ktoré sú Mestská časť [REDACTED] a Okresný úrad [REDACTED] povinní sťažovateľom vyplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľov, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže sťažnosť podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

11. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

III.

12. Z obsahu sťažnosti, ako i z jej petitu zjavne vyplýva, že sťažovatelia namietajú, že správne orgány v ich veci nekonajú efektívne a dochádza tak k porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom

stavebného úradu v napadnutom stavebnom konaní a postupom okresného úradu v napadnutom odvolacom konaní.

13. Ústavný súd dáva do pozornosti, že v čase začatia konania správneho orgánu bol účinný a platný Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradený Správnym súdnym poriadkom. Ústavný súd tak musí vychádzať pri posudzovaní prijateľnosti sťažnosti aj z tejto skutočnosti a prihliadať na v rozhodujúcom čase účinnú a platnú legislatívu vzťahujúcu sa na vec sťažovateľov a rozhodovaciu činnosť ústavného súdu.

14. Podľa § 250t ods. 1 OSP (účinného v čase konania správneho orgánu) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

15. Podľa § 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté nečinnosťou orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

16. Podľa § 6 ods. 2 písm. e) Správneho súdneho poriadku správne súdy rozhodujú v konaniach o žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

17. Podľa § 242 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

18. Podľa § 244 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy neúspešne vyčerpala sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

19. Zo samotnej sťažnosti priamo vyplýva, že sťažovatelia, ktorí sú kvalifikovane právne zastúpení, návrh na vyslovenie povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť podľa § 250t ods. 1 OSP ani žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku nepodali a ani netvrdia, že ich nepodali z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. K problematike prietáhov v správnom konaní pred správnymi orgánmi disponuje ústavný súd množstvom rozhodnutí, z ktorých mnohé právne vety sa stali súčasťou Zbierky nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka nálezov a uznesení“).

20.1 Ústavný súd predovšetkým judikoval, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa nepochybne uplatňuje aj v konaní pred orgánmi verejnej správy (pozri III. ÚS 41/2014, m. m. II. ÚS 62/99).

20.2 V uznesení sp. zn. III. ÚS 317/04 (publikovanom v zbierke nálezov a uznesení pod č. 133/2004) ústavný súd konštatoval: „Prostredníctvom ustanovenia § 250t Občianskeho súdneho poriadku poskytuje zákonodarca fyzickým osobám a právnickým osobám právnu možnosť domáhať sa súdnej ochrany ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach pred orgánmi verejnej správy, pokiaľ tieto nekonajú bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že sú v konaní nečinné.“

20.3 Podrobnejšie sa k problematike prietáhov v správnom konaní ústavný súd potom vyjadril v náleze sp. zn. I. ÚS 553/2012 (publikovanom v zbierke nálezov a uznesení pod č. 6/2013): „Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutá v nálezoach, ktorými rozhodoval o sťažnostiach na prietahy v konaniach pred všeobecnými súdmi, je v plnom rozsahu aplikovateľná i pri posudzovaní namietanej nečinnosti orgánov verejnej správy.“

20.4 V neposlednom rade možno odkázať aj na uznesenie sp. zn. IV. ÚS 212/04 (publikované v zbierke nálezov a uznesení pod č. 114/2004) a záver v ňom uvedený: „Právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nečinnosti orgánu verejnej správy nemožno nahradiť právomocou Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

21. Citovaná judikatúra ústavného súdu k problematike prietáhov v správnom konaní v spojení s na vec sa vzťahujúcou právnou úpravou poskytujú udržateľný základ na prijatie záveru, že sťažovatelia boli v čase podania sťažnosti ústavnému súdu, ako aj v čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom oprávnení domáhať sa ochrany práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní správneho orgánu na príslušnom správnom súde na základe návrhu na vyslovenie povinnosti orgánu verejnej správy konať (Občiansky súdny poriadok), resp. žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy (Správny súdny poriadok).

22. Nad rámec uvedeného k argumentácii sťažovateľov judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok Balogh a ďalší proti Slovenskej republike z 31. 8. 2018), ústavný súd konštatuje, že sa s tvrdeniami sťažovateľov nestotožnil, pretože v okolnostiach danej veci ide o skutkovo odlišný stav, keď napadnuté konanie bolo niekoľkokrát prerušené a sťažovatelia žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy ani nepodali.

23. Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti tohto jednotlivého prípadu tak, že sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

24. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2019